

मराठी भाषा भवन मुख्य केंद्र, चर्नी रोड
इमारतीच्या अंतर्गत वस्तू व भाषिक
संग्रहालयाच्या निर्मितीकरीता समिती
गठित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
मराठी भाषा विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: मभाभ-२०२१/प्र.क्र.४८/भाषा-१,
नवीन प्रशासन भवन, ८ वा मजला,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : २१ एप्रिल, २०२२.

वाचा :

- १) मराठी भाषा विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : मभाभ-२०१६/प्र.क्र.१२८/भाषा-१ (भाग-२), दि.०५.०३.२०१८.
- २) मराठी भाषा विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: मभाभ-२०२१/प्र.क्र.४८/भाषा-१, दि.०६.०४.२०२२

प्रस्तावना :

“मराठी भाषा भवन” हा उपक्रम मराठी भाषा विभागाकडून हाती घेण्यात आला आहे. दि.१४.०२.२०१८ रोजीच्या मा. मंत्रिमंडळ बैठकीमध्ये मराठी भाषा भवनचे मुख्य केंद्र दक्षिण मुंबई किंवा वांद्रे-कुर्ला वसाहत या परिसरामध्ये व उपकेंद्र ऐरोली, नवी मुंबई येथे बांधण्याचा निर्णय घेण्यात आला. त्यास अनुसरून दि.०५.०३.२०१८ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यतेचे आदेश निर्गमित करण्यात आले.

२. मराठी भाषा भवन मुख्य केंद्र उभारणीकरीता विभागाने जवाहर बालभवन, चर्नी रोड, मुंबई येथील भूखंड क्र.१७३६, एकूण क्षेत्रफळ ३२१७.४२ चौ. मी. पैकी शालेय शिक्षण विभागाचे बांधकाम वगळून उर्वरित २०८५ चौ.मी भूखंडावर मराठी भाषा भवन, मुख्य केंद्राचे बांधकाम महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळामार्फत करण्यात येणार आहे. याप्रकरणी महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाकडून प्राप्त ढोबळ अंदाजपत्रकाची सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांनी केलेली छाननी व मा. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चाधिकार समितीने दि.२८.०३.२०२२ रोजीच्या बैठकीत दिलेल्या मान्यतेच्या अनुषंगाने संदर्भाधीन २ येथील दि. ०६.०४.२०२२ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये रु. १२६.८९ कोटी इतक्या प्रकल्पखर्चास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. दि.०२.०४.२०२२ रोजी मराठी भाषा भवनाचे भूमिपूजन मा. मुख्यमंत्री महोदयांच्या हस्ते करण्यात आले आहे.

३. उपरोक्त मराठी भाषा भवनातर्गत मराठी भाषेची अभिजातता व कालखंडनिहाय समृद्धतेची ओळख करून देणारे भाषिक व वस्तू संग्रहालय उभारण्यात येणार आहे. सदर संग्रहालयाची अंतर्गत रचना कशी असावी तसेच या संग्रहालयामध्ये कोणत्या बाबींचा अंतर्भाव करता येईल, इत्यादी निश्चित करण्याकरिता एक समिती गठित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार मराठी भाषा भवन, मुख्य केंद्र अंतर्गत वस्तू व भाषिक संग्रहालय समितीची रचना करण्याबाबत शासन स्तरावर खालीलप्रमाणे खालीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय:

मराठी भाषा भवन, मुख्य केंद्र या इमारतीच्या अंतर्गत रचनेकरिता वस्तू व भाषिक संग्रहालयाच्या निर्मितीकरीता समिती स्थापन करण्याचा शासनाने निर्णय घेतला आहे. त्यानुसार सदर समितीवर खालील अध्यक्ष व सदस्यांची या आदेशाच्या दिनांकापासून मराठी भाषा भवन, मुख्य केंद्राचे लोकार्पणाच्या दिनांकापर्यंतच्या कालावधीकरिता नियुक्तीस शासन मान्यता देण्यात येत आहे,

अ.क्र.	नाव / पदनाम	पद
०१.	मा.मंत्री, मराठी भाषा विभाग	अध्यक्ष
अ.क्र.२ ते अ.क्र. ७ येथील सदस्य हे मराठी भाषा भवनातर्गत निर्माण करण्यात येणाऱ्या मराठी भाषेच्या कालखंडनिहाय वस्तू संग्रहालयातर्गत ठेवण्यात येणाऱ्या भाषिक /ग्रंथ स्वरूपातील दस्ताऐवज/ पुरावे तसेच संबंधित विषय, आशय व व्यक्तिविशेष याबाबतची अधिकृत स्वरूपातील माहिती उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनास मार्गदर्शन करतील.		
०२.	मा.श्री. सदानंद मोरे, अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ,	सदस्य
०३.	मा.श्री.श्रीधर ऊर्फ राजा दीक्षित, अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळ,	सदस्य
०४.	मा.श्री.लक्ष्मीकांत देशमुख, अध्यक्ष, भाषा सल्लागार समिती,	सदस्य
०५.	मा.श्री.नागनाथ कोत्तापल्ले, माजी अध्यक्ष, भाषा सल्लागार समिती,	सदस्य
०६.	मा.श्री.भारत सासणे, ज्येष्ठ साहित्यिक,	सदस्य
०७.	मा.श्री. हरी नरके, माजी सदस्य, अभिजात मराठी भाषा समिती,	सदस्य
०८.	संचालक, राज्य मराठी विकास संस्था	पदसिद्ध सदस्य
अ.क्र. ९ व १० येथील सदस्य हे भाषिक व वस्तूसंग्रहालयाची अद्ययावतता व आधुनिक तंत्रज्ञान याबाबत शासनास मार्गदर्शन करतील.		
०९.	संचालक, पुरातत्व विभाग व प्रदर्शने	पदसिद्ध सदस्य
१०.	मा.श्री.सव्यसाची मुखर्जी, व्यवस्थापकीय संचालक, छत्रपती शिवाजी महाराज वस्तू संग्रहालय, मुंबई	सदस्य
अ.क्र.११ ते अ.क्र.१३ येथील सदस्य हे सदर भाषिक व वस्तूसंग्रहालयाकरिता मराठी भाषेचा इतिहास व भाषाविज्ञान या संदर्भात शासनास मार्गदर्शन करतील.		
११.	श्रीमती रेणुका ओझरकर, सहायक प्राध्यापक व विभागप्रमुख, भाषाविज्ञान विभाग, मुंबई	सदस्य
१२.	मा. श्री.गणेश देवी, मराठी भाषा अभ्यासक	सदस्य
१३.	श्री. भूपाल रामनाथकर	सदस्य
समितीचे सदस्य सचिव हे या समितीच्या वेळोवेळी होणाऱ्या बैठकांचे कामकाज पार पाडणे व यासंबंधीचे अभिलेख जतन करणे हे काम पाहतील.		
१४.	सहसचिव/उपसचिव, मराठी भाषा विभाग	सदस्य सचिव

३. उपरोक्त समितीवरील अशासकीय सदस्यांना वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. प्रवास १०१०/ प्र.क्र.२/ सेवा-५, दि.०३.०३.२०१० नुसार प्रवास भत्ता व दैनिक भत्ता अनुज्ञेय असेल. मात्र त्यांना विमान प्रवास व रेल्वेच्या वातानुकूलित प्रथम वर्गाचा प्रवास अनुज्ञेय असणार नाही. अशासकीय सदस्यांना वित्त विभाग शासन निर्णय क्र.बैठक २०१२/प्र.क्र.१/सेवा- ५, दि.२४.०५. २०१२ नुसार बैठक भत्ता अनुज्ञेय राहिल.

४. सदर समितीच्या बैठका आवश्यकतेप्रमाणे वेळोवेळी आयोजित करण्यात येतील व सदर बैठकांच्या निमित्ताने होणारा खर्च मागणी क्र. झेडएफ-१, २०५२-सचिवालयीन सर्वसाधारण सेवा, (००) (०४) मराठी

भाषेच्या प्रचार व प्रसारासाठी हाती घ्यावयाचे उपक्रम (कार्यक्रम) (२०५२ ५२३२) अंतर्गत मंजूर अर्थसंकल्पीय अनुदानातून भागविण्यात यावा.

५. समितीची कार्यकक्षा व अन्य बाबींसंदर्भात वेळोवेळी स्वतंत्रपणे आवश्यक ते आदेश निर्गमित करण्यात येतील.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२२०४२११५३९५६४७३३ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(मिलिंद भ.गवादे)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल, यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई-४०००३५.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
३. मा.उपमुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
४. मा.मंत्री व राज्यमंत्री, मराठी भाषा यांचे विशेष कार्यकारी अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई,
५. सर्व मा.मंत्री व राज्यमंत्री, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
६. मा.सभापती / उपसभापती, विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
७. मा.अध्यक्ष / उपाध्यक्ष, विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
८. मा.विरोधी पक्ष नेता, विधानपरिषद/विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
९. मा.अध्यक्ष व सदस्य, मराठी भाषा समिती, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
१०. मा.मुख्य सचिव, यांचे सह सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई,
११. सचिव (मराठी भाषा विभाग), मंत्रालय, मुंबई,
१२. प्रबंधक, मूळ शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई,
१३. प्रबंधक, अपील शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई,
१४. लोकायुक्त व उप लोकायुक्त यांचे कार्यालय, नवीन प्रशासन भवन, मंत्रालय, मुंबई,
१५. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,
१६. सह सचिव, मराठी भाषा विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
१७. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१, मुंबई/महाराष्ट्र-२, नागपूर,
१८. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-१, मुंबई/महाराष्ट्र-२, नागपूर,
१९. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
२०. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
२१. सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२२. वित्त विभाग (व्यय-४, सेवा-५, सेवा-६ व विनियम), मंत्रालय, मुंबई,
२३. मराठी भाषा विभाग, सर्व अवर सचिव / कक्ष अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई
२४. मा.श्री.लक्ष्मीकांत देशमुख, अध्यक्ष, भाषा सल्लागार समिती (भाषा संचालनालयामार्फत),
२५. मा.श्री.नागनाथ कोत्तापल्ले, माजी अध्यक्ष, भाषा सल्लागार समिती (भाषा संचालनालयामार्फत),
२६. मा. श्री. भारत सासणे, ज्येष्ठ साहित्यिक, (भाषा संचालनालयामार्फत),
२७. मा. श्री. हरी नरके, माजी सदस्य, अभिजात मराठी भाषा समिती, (भाषा संचालनालयामार्फत),
२८. भाषा संचालक, भाषा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,

२९. संचालक, राज्य मराठी विकास संस्था, मुंबई,
३०. सचिव, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई,
३१. सचिव, महाराष्ट्र राज्य मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळ, मुंबई,
३२. संचालक, पुरातत्व विभाग व प्रदर्शने, सेंट जॉर्ज किल्ला, सेंट जॉर्ज रुग्णालय आवार, छ.शिवाजी महाराज टर्मिनसजवळ, मुंबई -४००००१
३३. मा.श्री.सव्यसाची मुखर्जी, व्यवस्थापकीय संचालक, छत्रपती शिवाजी महाराज वस्तु संग्रहालय, मुंबई
३४. श्रीमती रेणुका ओझरकर, सहायक प्राध्यापक व विभागप्रमुख, भाषाविज्ञान विभाग, मुंबई
३५. मा. श्री.गणेश देवी, मराठी भाषा अभ्यासक
३६. श्री. भूपाल रामनाथकर
३७. निवडनस्ती